

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ la proiectul Legii cu privire la modificarea unor acte normative (nr. 392 din 26.10.2022)

Direcția generală juridică a examinat, în conformitate cu prevederile art. 54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996, și ale Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative proiectul de lege specificat în titlu și expune următoarele considerații.

I. Aspecte de ordin general și procedural

1. Proiectul legii a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament, fapt ce corespunde art.73 din Constituție și prevederilor art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Conform notei informative, proiectului de lege, propus spre examinare, a fost elaborat de către Ministerul Afacerilor Interne în scopul consolidării capacităților instituționale și profesionale ale Poliției și Carabinierilor și revizuirea responsabilităților acestora, implementării principiului calității și eficienței, congruența acțiunilor și reducerea disparităților în vederea constituirii unei forțe unitare de reacție cu competență și capacitate deplină pentru gestionarea promptă a situațiilor de criză.

Cu toate că proiectul a fost elaborat de către Ministerul Afacerilor Interne, în conformitate cu art. 23 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 100/2017, acesta a ajuns să fie înaintat ca inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament, fapt ce duce la nerespectarea unor norme din Legea nr. 100/2017.

3. Prin natura reglementărilor, proiectul de lege se înscrie în categoria legilor organice, iar domeniul de reglementare ține de atribuțiile de bază ale Parlamentului, fiind astfel incidente prevederile articolelor 66 și 72 din Constituția Republicii Moldova.

4. Cu referire la procedura de înaintare a proiectului de lege spre examinare în Parlament, atenționăm asupra necesității respectării următoarelor prevederi obligatorii stabilite de legislația în vigoare.

Conform art. 32 alin. (1) din Legea nr.100/2017, proiectul actului normativ, însoțit de nota informativă, se transmite spre avizare autorităților publice responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect, instituțiilor interesate, precum și reprezentanților societății civile, care întocmesc și prezintă autorului proiectului avizele la proiect. În Nota informativă la proiect se menționează doar că proiectul urmează a fi supus avizării și consultărilor publice.

II. Obiecții de ordin tehnico-juridic și redacțional

1. La art. I alin (3) cu referire la textul „funcții similare sau corespondente” reiterăm că acesta nu corespunde cu terminologia utilizată în Codul muncii și anume „funcții echivalente”.

2. La art. III.

Cuvintele „în tabel” se vor exclude pe motiv că anexa nr. 6 la Legea nr. 270/2022 nu conține nici un tabel. Tabele conțin doar anexele 3 și 7.

3. La art. VI.

La pct.1 abrogarea lit. e) din art. 7 a Legii nr. 320/2012 trebuie să fie urmată de modificarea art. 24 alin. (1) din Legea nr. 344/1994 care instituie obligația ministrului afacerilor interne de a numi și elibera din funcție șeful Direcției afacerilor interne a Găgăuziei la propunerea Guvernatorului Găgăuziei cu acordul Adunării Populare.

La pct. 5 din textul „alineatul 2 se completează cu alineatul (2¹)” textul „alineatul 2” se va exclude.

4. La art. VIII.

Cu titlu de observație, semnalăm nerespectarea principiului stabilității și predictibilității normelor juridice, expus la art. 3 al Legii nr.100/2017, ori, articolele respective din Codul contravențional au fost modificate prin Legea nr. 102/2022 pentru modificarea unor acte normative, în vigoare din 20.07.2022.

5. La art. XI.

În pct. 1 se va face trimitere expresă la art. 14 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului,

6. La art. XII.

În viziunea noastră modificările propuse referitoare la răspunderea penală pentru ultragiurie, adică închisoare pentru o simplă jignire, ofensă, insultă sunt prea aspre.

Subliniem că umanizarea legislației penale și a justiției penale, și promovarea unui sistem de justiție penală bazat pe respectarea drepturilor omului se numără printre prioritățile-cheie ale reformelor din sectorul justiției din Republica Moldova. Potrivit Programului de activitate al Guvernului „Moldova vremurilor bune”, aprobat la 3 august 2021, în vederea atingerii priorităților imediate și a obiectivelor de dezvoltare pe termen lung, este propusă în sarcina Ministerului Justiției, elaborarea și promovarea politicilor publice în domeniul justiției pentru a asigura un sistem judiciar independent și o justiție transparentă și echitabilă, respectarea și apărarea drepturilor omului, lupta eficientă cu corupția și edificarea statului de drept. De asemenea, Strategia pentru asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025 prevede, în

cadrul Obiectivului 2.1, promovarea unui sistem de justiție penală bazat pe respectarea drepturilor omului.

Menționăm că la stabilirea faptelor penale și a pedepselor pentru acestea, legiuitorul trebuie să țină cont de principiul proporționalității între gravitatea infracțiunii și scopul pedepsei penale.

Unul dintre cele mai tradiționale instrumente pentru umanizarea legislației penale este reducerea asprimii sancțiunilor și menținerea proporționalității acestora în funcție de scopul urmărit și gravitatea infracțiunii.

Considerăm important să fie stabilirea sancțiuni mai aspre pentru fapta de ultragiare față de persoana cu funcție de răspundere, persoana publică, persoana cu funcție de demnitate publică și/sau persoana care își îndeplinește datoria obștească prin majorarea considerabilă a amenzii contravenționale în cuprinsul art. 353 din Codul contravențional.

De altfel, și Curtea Constituțională a menționat în Decizia nr. 12/2019 de inadmisibilitate a sesizării nr.15g/2019 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 364/1 alin. (8) din Codul de procedură penală și a unor prevederi din articolul 264/1 alin. (1) din Codul penal că, în Codul penal actual legislatorul are o orientare mai degrabă preventivă, decât represivă, și a optat pentru reducerea limitelor speciale de pedeapsă pentru mai multe infracțiuni, concomitent cu înăsprirea tratamentului penal al infracțiunilor legate de conducerea mijloacelor de transport de către persoane aflate în stare de ebrietate. De asemenea, legislatorul a urmărit ca Codul penal să ofere și instrumente eficiente pentru individualizarea și sancționarea infracțiunilor legate de conducerea mijloacelor de transport de către persoane aflate în stare de ebrietate (pct. 16).

Totodată, Libertatea de întrunire presupune *posibilitatea oricăror persoane de a se aduna pentru a transmite ideile și mesajele către puterea de stat și întregii societăți, în mod pașnic, fără obstacole din partea statului.*

Întrunirile pașnice sunt **o formă a democrației directe** – o metodă de comunicare dintre popor și stat. Astfel, atunci când este încălcat acest drept, suferă democrația.

Pe lângă acestea, persistă riscul de condamnare a Republicii Moldova de către CEDO privind încălcarea articolelor 5, 11 din Convenția din 04.11.50 pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (a se vedea Hotărârea CEDO din 20.04.2010 Brega versus Moldova, Hotărârea CEDO din 24.05.2015 Promo Lex și alții contra Republicii Moldova).

7. La art. XIV.

Acest articol conține un singur alineat, iar numerotarea lui este de prisos.

8. La art. XV.

Trimiterea din alin. (1) la art. 56 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative este eronată pe motiv că alineatul respectiv se referă doar la legile care modifică Codul fiscal, Codul vamal și Legea nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal, precum și legile de punere în aplicare a titlurilor Codului fiscal și a legilor ce țin de politica fiscală, pentru care data intrării în vigoare trebuie să survină nu mai devreme de 6 luni de la data publicării legilor respective.

9. Potrivit art. 63 alin. (4) din Legea nr. 100/2017, dacă adoptarea, aprobarea sau emiterea unui act normativ presupune modificarea ulterioară a altor

acte normative, modificările respective se includ, **în ordine cronologică**, într-un proiect separat de modificare a cadrului normativ conex.

10. Proiectul conține unele erori redacționale, care urmează a fi eliminate.

Având în vedere cele expuse și luând în considerație că proiectul are tangență cu asigurarea drepturilor fundamentale ale omului, recomandăm autorilor reevaluarea oportunității promovării proiectului de lege.

Ex. Iu. Cojocaru,
tel.: 577

Șef Direcție generală
Ion CREANGĂ